

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК XLVI Ч. 234. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 8-го жовтня 1938.



SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 234. Jersey City, N. J., Saturday, October 8, 1938.

VOL XLVI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0287. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1018. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE

УРЯД РЕОРГАНІЗУЄ ДЕПАРТАМЕНТ РІЛЬНИЦТВА

ВАШИНГТОН. — Секретар рільництва Волес перенів далеко йдучу реформу свого департаменту. Він каже, що робить це в цілях прискорення виконання обов'язків департаменту.

Реформа назагал іде по лінії, зазначеній у проєкті реформи уряду, котру свого часу президент Рузвельт піддав був до розваги конгресу, а котрої конгрес не ухвалив.

ПРОБИ ПОЛАГОДИТИ СПІР МІЖ МЕКСИКОМ І ВАШИНГТОНОМ.

МЕКСИКО. — Сюди приїхав літаком із Вашингтону представник американського уряду на переговори з президентом Мексика, Карденасом, у справі конфіскації землі американців у Мексику.

Американський уряд, кажуть, домагається далі відшкодування за ці землі та радить мексиканському уряду відкладати відтепер фонди на цю заплату.

КАЖЕ, ЩО „ГЕШТАПО“ КЕРМУЄ НАЦІСТИЧНОЮ АКЦІЄЮ В АМЕРИЦІ.

ВАШИНГТОН. — Арнолд Гінгріх, редактор журналу „Кен“, „Ескваер“ і „Коронет“, заявив перед конгресовим комітетом для розсліду „неамериканських акцій“, що діяльністю нацистичних агентів в Америці керує „Гештапо“ (німецька тайна поліція).

Свідок говорив теж про зв'язки нацистичних агентів в Америці й сталевих баронів.

ЧУЖІ АГЕНТИ РЕЕСТРУЮТЬСЯ.

ВАШИНГТОН. — Департамент стеїту дістав в останні дні перед реченцем, назначеним законом, велику масу зголошень від агентів чужих урядів. Реєстрація законно скінчилася дня 6. жовтня вночі. Відповідне бюро мусіло набрати надзвичайне число урядовців, щоб виконати роботу.

Згідно з постановою закону, уряд незадовго відкрив для публіки ці реєстрації агентів чужих урядів.

За занедбання реєстрації назначені високі карі. КЛОПОТИ СТЕЙТУ ЧЕРЕЗ ПЕНСИ НА СТАРІСТЬ.

ДЕНВЕР (Колорадо). — Скарб цього стеїту знайшовся в поважному клопоті через ухвалення конституційного закону, що кожному чоловікові в стеїті, котрий досягнув 60 року життя, належить пенсія в сумі 45 доларів на місяць. Стеїт просто не може виконати цієї ухвали, а управнени до допомоги позивають стеїт на основі конституції.

ЗА ПОЛАГОДЖЕННЯ СПОРУ В ЮНІЯХ.

ГАЙД ПАРК (Нью Йорк). — У президента Рузвельта з'явився на авдієнцію Гейвуд Брун, президент газетарської юнії, і просив президента посунути справу згоди між посвареними таборами американського робітничого юнійного руху через установлення комісії для розсліду фактів. Брун певний, що відкриття й опублікування фактів певно вплине на публічну опінію, а ця заставить посварені сторони погодитися.

Тимчасом на конференції Американської Федерації Праці, що відбувається в Гюстоні, Техас, конвенція рішилася далі збирати спеціальні „воєнні“ фонди на боротьбу проти Комітету Промисловій Організації.

ЖІНКИ ШЕ БАЧАТЬ ПОТРЕБУ ДАЛЬШОЇ БОРІТЬБИ ЗА УРІВНОПРАВНЕННЯ.

ДІТРОЙТ (Мішіген). — На відкритті дворічної конвенції Краєвої Жіночої Партії панує настрій, що жінки Америки мусять боротися за рівноправність так довго, поки до американської конституції не буде додана поправка про рівні права обох полів.

ТУРЕЧЧИНА ПРИСТУПИЛА ДО УЧАСТИ В СВІТОВІЙ ВИСТАВІ.

НЮ ЙОРК. — Туреччина, що називає себе наймолодшою республікою світу, заповіла виставлення на виставу в Нью Йорку в 1939 р. великого павільону. Турецький комісар для цієї вистави каже, що темою виставового експонату Туреччини буде досвід демократичного правління.

Південна Родезія, британська колонія в Африці, виставить на виставі великий модель прекрасного водопадку Вікторії.

ЗРІСТ ЧИСЛА РОДИН НА ДОПОМОЗІ.

НЮ ЙОРК. — Число родин, що діставали допомогу від уряду 31 серпня, було 10% вище від числа таких родин рік тому.

ПРЕЗИДЕНТ АПЕЛЮЄ ДО ЧЕЙМБЕРЛИНА ЗА ВТІКАЧІВ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт відкликався до британського прем'єра Чеймберліна в справі втікачів з судетських країв. Змісту відклику до публічного відома не подано.



ГУРАГАН У ЧАРЛІЗТОНІ.

Гарі Гонкінс, адміністратор бюро „поступу праць“ („Доблю-Пі-Ей“), оглядає спустошення, що їх поробив другий гураган у Чарлзтоні, в стеїті Савт Каролайна. Федеральний уряд визначив негайно на допомогу цій околиці 500,000 доларів.

ЛЕВ УБИВ ЧОЛОВІКА НА ВУЛИЦІ МІСТА.

Як Джозеф Добиш зайшов до клітки свого льва, котрого він уживав у Вайдуді, Нью Джерзі, літом для циркових вистав, лев вискочив крізь двері на вулицю. Власник пробував заманити льва назад до клітки, а коли лев не звертав на це уваги, Добиш побіг кликати телефоном поліцію. Закли поліція прибула на місце, лев кинувся на плечі Томаса Сайта, 37-літнього японця, як цей всідав до свого авто, подер його на смерть і заволів під дерев'яний хідник здовж моря. 15 поліцаїв почали тоді справжню облогу за львом вулицями міста. Нарешті лев дістався назад на дерев'яний хідник і кинувся на поліцаєв Джана Гікса. Коли був від нього на 5 кроків, поліцай убив його вистрілом з револьвера, поцілвавши льва в праве око. Лев мав 7 років і важив 250 фунтів. Ціле літо його, замкненого в клітку, клали на мотоцикл, а власник їхав мотоциклом по внутрішньому боці великого круглого бубна, поки їздець і лев не сиділи зовсім поземі.

ПІВДЕННА АФРИКА БЕЗ ГИМНУ.

Між англійцями, мешканцями південно-африканського Союзу, і бурами не дійшло тепер до згоди щодо гімну цієї домінії. Після довгих спорів обох сторін парламент рішив, що Південно-африканський Союз „не буде мати свого гімну“. Підчас патріотичних маніфестацій будуть у будучині грати оба гімни: наперед бурський, а потім англійський. На офіційних церемоніях гратимуть наперед британський гімн („Гад сейв де кінг“).

САБОТАЖІ НА ЗАЛІЗНИЦІ.

„Комуніст“ з 5. 9. пише, що між залізничниками викрито багато диверсантів та ворогів народу. За проте трудової дисципліни на залізниці погіршала. Парторганізації не можуть нічого зарадити. На працю з'являються люди в п'яному стані, а часом взагалі відмовляються від праці. Сигнальні ліхтарі побиті. Задній кінець потягу сигналізують пучком солом'яних ганчіркових або паперових нічків всі сплять. Аварії трапляються часто, а перестой потягів та їх задержування на колії належать до нормальних явищ. Такий стан панує на стації Гребінка, південно-західної залізниці. Залізниця не виконує планів.

НІС ЗА ВУХО.

Якийсь італієць, що мав щось „на пенку“ з другим італійцем у Відні, напав на нього й відтяв йому бритвою вухо. Та втікаючи перед поліцією, спотикнувся так нещасливо, що зачіпив за скляну рекламну вивіску, яка відтяла йому ніс.

СУПЕРНИЦТВО МІЖ ГІТЛЕРОМ І МУСОЛІНІЕМ ТА ДОЛЯ ЗАКАРПАТТЯ.

ЛОНДОН. — Останні радіо-ві депеші доносять, що в середній Європі зарисовується чимраз сильніше суперництво між Гітлером і Мусолінем. Останній не бажає занадто великого зросту Гітлера і хотів би перешкодити його дальшому походу на схід. В тій цілі Мусоліні далі напирєє на те, щоб віддати Закарпатську Україну Мадярщині та злучити в той спосіб Мадярщину з Польщею. Ці дві держави мали б опісля вийти у блок проти німецьких держав.

САБОТУЮТЬ ХЛІБОЗДАЧУ.

„Комуніст“ з 5. 9. подає, що в Україні багато колхозів мають стільки хліба, що продають його державі понад план хлібозаготовки. В бершадському районі є стільки хліба, що в селян виринула проблема, де його заховати. Той район не дбає за хлібоздачу. На 3. 9. не віддали державі 291 сотнарів насінної позички, 7,363 сотнарів натуроплати та 1,947 сотнарів обов'язкової хлібоздачі. Крім того з присадибних учасків не здали 2,347 сотнарів, а односібники не здали 711 сотнарів. Отже загальною районом не віддав державі 12,659 сотнарів збіжжя. Правління колхозів не поспішають з натиском на селян, напакі, ще їм допомагають.

САБОТАЖІ НА ЗАЛІЗНИЦІ.

„Комуніст“ з 5. 9. пише, що між залізничниками викрито багато диверсантів та ворогів народу. За проте трудової дисципліни на залізниці погіршала. Парторганізації не можуть нічого зарадити. На працю з'являються люди в п'яному стані, а часом взагалі відмовляються від праці. Сигнальні ліхтарі побиті. Задній кінець потягу сигналізують пучком солом'яних ганчіркових або паперових нічків всі сплять. Аварії трапляються часто, а перестой потягів та їх задержування на колії належать до нормальних явищ. Такий стан панує на стації Гребінка, південно-західної залізниці. Залізниця не виконує планів.

З ПІМСТИ ЗА ЗВЕДЕННЯ ЧУЖОЇ ЖІНКИ.

В Носові, повіт Підгайці, хтось убив 41-літнього Євгена Панасія на його власному подвір'ю. Тіло Панасія обв'язали кільчастим дротом, обтяжили його двома 5-кілограмовими каменями й кинули до Золотої Липи. За якийсь час трупа з ріки видобули люди. Вбивство трапилося, здається, з пімсти за зведення вбитим чужої жінки.

ЖАХЛИВА ПІМСТА ПАЦІЕНТА.

В Сан Хозе (Костарика) місцевий мешканець, якийсь Кортез, відвідав трьох лікарів, які лікували його з недуги костей, й вбив їх по черзі вистрілом з револьверу. Один з убитих лікарів називався Морено Канієс, був політичним діячем і сенатором; другий лікар був берлінським хірургом і називався Майнер, що емігрував до Костарики з приводу гітлерівського режиму; третій лікар був менше відомий, називався Ескондіце. Вбивця поліція арештувала. Він заявив, що вбив лікарів з пімсти. „Вони казав — загнали йому недугу в середину, замість радикально її вилікувати“.

ЖИДИ ПЕРЕСТАЮТЬ ПОСИЛАТИ СВОЇХ ДІТЕЙ ДО ПОЛЬСЬКИХ ШІКЛ.

Польські часописи звертають увагу на факт, що замітно зменшився наплив жидівських дітей до нижчих клас польських гімназій. Пояснюють це явище нехитрою родичів-жидів посилами своїх дітей до польських шкіл. Водночас підкреслюють польські часописи факт, що в самій Варшаві є 20 жидівських гімназій.

БОРІТЬБА З НЕГРАМОТНІСТЮ В ПОРТУГАЛІ.

Португальський уряд почав енергійну боротьбу з неграмотністю. В цілі державі створено велике число курсів для дорослих. Міністер справедливості зарядив, що всі в'язні анальфебети мусять навчитися читати і писати. Для дуже пильних в'язнів передбачається навіть злагіднення кари.

ПОЛЯКИ І МАДЯРИ ДАЛІ ПЛАНУЮТЬ ЗАХОПИТИ ЗАКАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ

ВАРШАВА. — До Варшави прибув малярський міністер закордонних справ, граф Чаки, і мав наради з польськими урядовими колами в цілі спільної акції, щоб захопити для Мадярщини Закарпатську Україну. Польща вповні погоджується на це, а навіть обіцяла Мадярщині піддержку в тій справі. Урядова „Газета Польска“ написала статтю, в якій говорить, що Польща й Мадярщина тисячу літ мали спільну границю і вони тепер мусять її мати. Проти чехів та газета має заміти, що вони були осередком пропаганди, небажаної для Польщі, а також були містком для большевизму.

На перешкоді до здійснення цього плану, як міркують деякі місцеві політичні кола, стоїть Німеччина, яка хоче через Чехословаччину сама домінувати над Закарпатською Україною і в той спосіб мати місток до дальшого свого походу на схід, у напрямі советської України. Німецька газета „Еснер Національ Цайтунг“, якою орудує маршал Герінг, помістила остеругу в бік мадярів, що вони не мають ніякого права до Закарпаття.

СЛОВАКИ РІШИЛИ ОСТАВАТИСЬ ПРИ ЧЕХАХ.

ПРАГА. — Чотири і нів мільона словаків остаточно рішилися далі оставатись при чехах, але як вповні автономна одиниця, з власним урядом, до якого входитимуть такі міністерства: внутрішніх справ, справедливості, здоров'я, комунікацій, торговлі, культури і шкільництва, фінансів і суспільного добробуту. З чехами їх буде в'язати тільки міністерство заграничних справ, оборони і фінансів, що заторкуватимуть оба народи. На чолі словацького уряду станує д-р Тісо.

Рішення словаків лишитись при чехах викликало велике негодування з боку мадярів, які були певні, що словаки захочуть прилучитись до них.

ЧЕЙМБЕРЛІН ДІСТАВ ЗАДОВОЛЯЮЧИЙ ВОТУМ ДОВІРЯ.

ЛОНДОН. — Після кількадечної дебати в англійському парламенті прем'єр Чеймберлін дістав за свою заграничну політику значною більшістю голосів вотум довіри. „За“ голосували 366, а „проти“ 144 послі. Після того Чеймберлін відіхав до Шотландії на спочинок. Відіжаючи, він сказав, що не буде розв'язання парламенту й оголошення загального голосування, а то тому, що він не хоче використовувати теперешнього доброго настрою для партійних цілей, а також тому, що незабаром англійський народ як цілість муситиме показати велику зусилля. А вибори, бодей у перцій стадії, причинюються до розеднування людей.

В АНГЛІЇ ТВОРЯТЬ МІНІСТЕРСТВО ПРОПАГАНДИ.

ЛОНДОН. — В часі воєнного напруження створенню в поспіху в Англії „бюро інформації“, якого завданням було інформувати людей про дійсний стан; викликати в людей певні психічні настрої; впливати на газети, щоб вони не друкували того, що непотрібне; поборювати ворожі і шкідливі вістки, а також доктрини; загальною виховувати маси. Тепер те бюро уряд рішив задержати і перемістити його в міністерство.

КОНСКРИПЦІЯ В АНГЛІЇ ПОКИЩО НЕ БУДЕ.

ЛОНДОН. — Урядові кола заявили, що покищо загальною обов'язуючою військової служби в Англії таки не буде. Але зате будуть запроваджені спеціальні бюро, яких завданням буде тримати список усіх тілесно і духово здібних людей, а також впливати на них добрим способом, щоб вони затягалися до військової служби та переходили військовий вишкіл.

БАГАТОМОВНА ЗАЯВА ФРАНЦУЗІВ.

ПАРИЖ. — Французька летунська комісія загрозилі прем'єрові Даладієві, що уступить, коли він не примусить французький промисл продукувати більше летунських моторів. Згадана комісія зазначила, що в той час, коли німецькі фабрики витворюють 500 летунських моторів на місяць, французькі фабрики продукують 400 на рік.

ЧЕХИ ЗНОВ НАРІКАЮТЬ НА СВІТ.

ПРАГА. — Довідавшись про нові територіальні уступки, які міжнародна комісія в Берліні поробила німцям за шкодою для чехів, чеські газети знов розпочали свої гіркі скарги на Англію і Францію, яким закидають, що в низький спосіб продали чехів. На основі нових німецьких домагань коло одного мільона чехів підуть під німецьке панування, а також Моравія майже цілком буде відіята від Чехії.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. "Свобода": BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Коцюк: BERgen 4-1016.
4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ НЕ ПРОПАЛА

"Нью Йорк Таймс" пригадує в статті, що версаяського договору ще не можна вважати зовсім перестарілим.

Один погляд на мапу Європи покаже, що з версаяського договору ще осталося багато творів. Хоча з тих творів багато вже пропало (останнім таким випадком було частинне роззброєння Чехословаччини), то ще більше з того всетакі лишилося. Навіть Німеччина, що від кількох років спеціально присвячує сили збиранню німецьких країв, ще не має під своєю владою всіх німецьких країв: Альзаци й Лютарингії, так званого польського коридора й інших.

Польща, з 35 мільйонами душ населення, є таким твором Версаю. Чехія теж. Румунія й Югославія назагал два рази більші від версаяського договору, ніж були до нього. Від версаяського договору існують: Литва, Латвія, Естонія й Фінляндія.

Всі ці держави повстали на засаді самовизначення народів, що її аліантські держави піднесли були в часі світової війни як засадничу основу перебудови Європи. В багатьох випадках цю засаду у Версаю поломано, каже "Таймс", але назагал на неї спиралося багато більше держав по війні, ніж до війни.

Здавалось, що як держави, покриті версаяським договором, стануть цей договір ламати, то виступатимуть проти засади самовизначення народів. Тимчасом показується, що реалістичні держави вживають до ломання версаяського миру тої самої засади, котрої вживали держави у Версаю для повного розділу територій. "Таймс" називає це іронією долі, що та сама засада, котрої вжито двадцять літ тому для розбору австрійсько-угорської монархії, послужила Гітлерові для оправдання своєї політики, котру "Таймс" називає міжнародним шантажем і тероризмом. Не каже "Таймс", що Гітлер певно не міг би був цього зробити, якби держави в Версаю були справді щиро й справедливо держалися засади самовизначення народів.

Зате "Таймс" робить замітне спостереження: "Без огляду на те, чи Гітлер щиро бере під увагу засаду самовизначення народів, чи ні, певною річчю є, що народи Європи вірять у самовизначення". З цього він робить висновок, що на довгу мету ця засада буде теж відповіддю на нацистичну мрію про імперію, себто, в ім'я цієї ідеї німці йдуть збирати німецькі краї, але в ім'я тої самої ідеї інші народи будуть старатися парити собою в своїх національних державах, і як котрась держава візьметься цю засаду ломати, вона мусить стрітнутися з відпором.

Цей висновок уже тепер відноситься до таких держав, як Малярщина й Польща, які європейську кризу використовують для висування засади самовизначення народів як паравану для своїх імперіалістичних зазіхань у цілі загарбання чужих територій у супереччю ідеї самовизначення народів.

Вячеслав Будзиновський.

ПРАКТИК

(Оповідання).

4)

Доктор вчився з книжки головою, Дідик вчився на поломаних ногах своїми руками. В своїй голові доктор може й добре складе поломану ногу. Та велике питання, чи таку штуку втне своїми руками. Чи той доктор, такий молодий, вже мав нагоду і практику? Така нагода і практика є лише в наших селі. В ціллі повіті знають, що в Іванчикках що року бодай одна нога або одна рука зломана. Дідик мав добру нагоду навчитися. Хто у нас коли зломив що, то все брав Дідика. Він практик.

Таки так, сказав другий кум. Коби то ті доктори тільки про те думали, щоби зломану кисть зліпити до купи! Та вони ще хочуть чогось більше навчитися, як вже вміють. Не питають, що поломано болять, коли вони крутять ним, вертять. Для них недужий є тільки на те, щоби з нього злупити гроші і на нім практикувати.

Не скажу, що доктори нічого не розуміють і нічого не вміють, — додав третій кум.

Борони Боже, я того не кажу. То не велика штука ногу випростувати на старий лад, так, як це роблять старі практики і як в школах учать школярів на докторів. Та коби то ті доктори робили по старому, так, як то в докторській школі вчили їх, і як вони самі розказували при іспиті! Колиж бо вони кажуть, що треба вміти робити на ріжний лад. Чоловік вчиться ціле своє життя, кажуть! Вони кажуть, що треба робити не тільки для добра людей, а також для науки і знання. Отже такий доктор, буває, зробить пробу для науки і для знання. Нога зростається зле, і потому треба кисть ломити ще раз, як прийде інший, ліпший лікар, який має вже випрацьовані руки. Чи він хоче, щоби для науки і для знання вам ногу ще раз ломили?

Може би підкупити язичника, щоби Дідикові позволив з арешту втекти? — спитав різник.

Язичник цього не зробить, бо за таке вже скарали і прогнали його попередника,

ПРОПАЛА НОРМАЛІЗАЦІЯ Й НОРМАЛІЗАТОРИ

Під датою фатальної тринадцятки (13. вересня) впав мало ким очікуваний і мало кому наперед відомий розпорядок президента польської держави про розв'язання польського союму й сенату та визначення нових виборів — одних 6, а других 13. листопада 1938 р.

13. вересня виїхали деякі українські посли на безплатні посольські легітимації до Варшави домогтися помочи проти страшної пацифікації у Зборівщині, а вже відті мусили вертатися на платний білет. Та що то наші посли!... А ось маршалок союму, полк. Славек, радий саме того дня вполудне з представниками союмового бюра, як уладити обід на честь передсідника естонського союму, що гостив у Варшаві, а тут шеф кабінету доручає йому писмо президента, що союм розв'язаний, а тимсамим він, Славек, уже не є ніяким маршалком, отже може собі істи свій обід сам, вдома. Очевидно, що й далша нарада про обід відпала...

Чомуж то запало таке нагале рішення? Воно може й не нагале, але держали його у великій тайні. Безперечно, не була то тайна для всіх; напевно знав про неї провід нової непартиї партії: "Обозу Зєднання Народового, ОЗН" (Табора національного обєднання), що вже цілий рік крутиться, вертється, ставить себе за одного з найбільшого патрона Польщі, а... при користі всетакі стоїть то інший. Можливе, що знали щось і провідники соціалістів. Соціалісти мали колись у Польщі велике значіння як ті, що активно боролися за її воскресіння. Тому у старшого покоління Польщі, між яким є багато бавших соціалістів, таки нераз сердешним відгомном відібувають їхні вимоги. Десь на весну ходили ті соціалісти до президента і залишили йому меморіал, який вони самі тепер уявляють. В ньому домогаються зміни виборчого закону до законодавчих тіл і переведення чистих та справедливих виборів. "Працюючі маси" — кажеться в меморіалі — з цілою Польщі зголошують своє право до рішення про долю батьківщини, зголошують те своє право в рішучий спосіб і

з рішучою волею осягнути намічену ціль". Бо таки справді було дивно: держава, якої загал становить селянство й робітництво, не має представників тих верств у законодавчих тілах. Щоправда, польські селяни самі не хотіли брати участі в останніх союмових виборах 1935 р., тому, що їх провідник, Вінцент Вітос, мусить жити поза межами Польщі й не може вернутись, бо тут же на нього два роки тюрми. А цей Вітос був покликаний на президентські міністри Польщі у найгірші часи для польської держави, коли більшовицькі полчища стояли в 1920 р. під Варшавою. Може бути, що тепер це польське селянство змінило своє становище, але щоб спробувати, чи змінило, треба зробити нові вибори, а на це треба розв'язати союм і сенат.

Розпорядок президента оправдує розв'язання між іншим так, що "у внутрішньому житті Польщі настали сутні перемиї... зросло в рядях широким мас народом зрозуміння потреби чиннішої співучасті в праці для держави".

Таким чином одним енергійним рухом, ненадійно, зникла українська група людей, що мала формальне право називатись українським представництвом, чи, як дехто його величав, "проводом". А час у нас і довкола нас такий важкий, такий пребегатий у можливість, такий вимагаючий мудрої ініціативи — і внутрі і назовні! Це не значить, що представництво, яке перестало вчорішню існувати, виправдувало себе, але принаймні могло себе виправдати. Покищо, нема в нас такої групи, що могла б цьому народові приказувати, хоч били такі, що слухали. Тому вже ззагоряча підносяться голоси за обєднання під одним проводом; до обєднання всіх "незалежних, явних і оформлених політичних груп, що стоять на позиціях боротьби за права української нації" ("Українські Вісті з 14. 9. 1938).

Очевидно, проти такого обєднання не можна нічого мати, але в умовах парламентної (хочби лише в лапках) держави таке обєднання не

ли тебе до нього. Скажи, що я і твій майстер просимо його, щоби на годину прислав нам якого арештанта. Скажи, що будь-якого, аби тільки Дідика. Скажи, що тільки на малу годиночку, бо він твому майстрові потрібний, бо... бо... Або ні! Я сам піду. Я з ним скорше добалакаюся до пуповинного кінця.

І я гадаю, що ліпше буде, як ви підете, — промовив різник, вдало позирнувши на Карабута. Челядника суддя не послухав би. Може й за двері викинув би. Хоч то недалеко, то ви йдете фірою. Кажіть зараз запрягати коні.

Отже їду! — сказав Карабута. — Ви, сусідо, не журіться. На те, що болять, нема ради. Закусіть зуби і джїть, як Дідик ваші кості упорядкує... Де господина?

А що вам треба? — спитала Яничка, приступаючи до Карабута.

(Дальше буде).

малоб змоги піднести повний голос там, де його почулиб принаймні фізичними вухами, якщо не душевними, — не розумом.

Для українців готово витворитися зкрутне положення: з одного боку представництво, зложене з чесних, розумних, енергійних і відважних людей на форумі парламенту потрібне, а з другого боку, при обєднанні виборчого закону влада має вплив навіть на добір посольських кандидатів і в теперішніх умовах ледви чи можливе, щоби прийняли на листі послів навіть тих, що до тепер були. Розуміється, що це не можна сказати, чи в кермуючих чинників є загалом така тенденція, щоби був український дух у варшавському союмі. Правда, в Польщі деякі кермуючі чинники побоюються вшехпольський табір, але всетакі виконують його програму. А колисуть, у неділю, викрикали ті вшехпольські у Львові на зібранні в ринку, що українців не можна допускати ніде там, де рішаються польські справи. Та ці неперестанні повинні внятися вже на днях супроти постанови закону, що на кожну фазу виборів визначає реченець. Урядова організація (згадуваний уже ОЗН) проголосила з нагоди виборів відзвук. В ній витягає руку до всіх, що бажують боротися враз з нею проти комуні, анархії й чужих агентур, що бажують пошукувати найліпших доріг для цілі, що нею є побільшення потуги й гаразду народу.

Напряма тої дороги бачимо в таких основах: політичний націоналізм, християнська етика і суспільна справедливість. Слова цієї відозви тільки скріплюють думку, що українці ледви чи й допустять до союму, особливо таких, які були би потрібні. У відозві чомусь окремо підкреслено боротьбу з комуні, а окремо — з чужими "агентурами". То польська демагогія завжди страшиє свої маси, що українська політика й саме існування українців є політичною роботою чужих агентур, нібито німців. Правда, церковні кола заспокоює відозва, що до потуги Польщі й гаразду народу будуть ОЗН-івці йти "з християнською етикою", але коли на тій дорозі буде й "політичний націоналізм", то "етика", як скромніша, дасть зацїткати себе самого фразою. А вже в "суспільну справедливість" нема що українцям загально вірити, Цеж буде продовжування тієї справедливості, що бушувала досі. Що воно так буде, видно з того, що у відозві не говориться про "гаразд громадян", чи принаймні "народів", але "народу"; а це певно не українського. Так проголошує політична організація, для якої опорожнюють союмові лавки.

Очевидно, це все міркування сьогоднішньої хвилі, які можуть мінятися з розвитком подій.

Отже в нас будуть тепер... вибори, а вибори. Тепер союмові, сенатські, а згодом громадські, волосні, повітові. Для цих виборів установив іще в липні 1938 р. нову ординацію той союм, що тепер розв'язаний. Навіть появився вже міністерський розпорядок, що наказує перестерігати чистоти виборів і грозить судом, якщо хтось не держався закону. Але може то не буде так страшно. Про це можна міркувати з того, що вперед мають відбутися такі "самоврядні" вибори в корінній Польщі і на сході, і то вже при кінці цього року. Колиж уже наберуть практики, то переведуть такі вибори в західній Галичині між мазурами; а коли вже наберуть доброї практики, то в другій половині 1939 р. відбудуться вибори до самоуправних тіл у східній Галичині.

Так отже мимохіть насувається думка, чи не варто в українській галицькій політиці йти за зразком (борони, Боже, не Генляйна) поляків у Чехословаччині, які домогаються автономії, а в останніх днях — то ще й привернення стану з 1918 року!

X.

ПРОПАГАНДА

Це слово не нове, але дія, названа дим словом, ще давніша. Католицька церква утворила в Римі свою конгрегацію (спілку) "де пропаганда фіделі" (для поширення віри, розуміється, католицької). Пропаганда релігійна не може бути безстороння, обєктивна. Проповідники віри мусять, в інтересі скорого успіху, хвалити лише свою релігію і ганьбити інші віри. Це звється релігійним фанатизмом; його на словах засуджують, але в практиці кожна релігійна організація наближається до типу воєнного, що виступає проти всіх інакодумуючих. Для релігійної організації з дисциплінованою ієрархією діє гасло: "Хто не з нами, той проти нас".

Пропаганду знає не тільки релігія, але також ще в більшій мірі політика. Які політичні й воєнні успіхи може принести пропаганда, бачимо з римської історії. По смерті диктатора Цезаря, року 44 перед Христом, владу над римською державою поділили між собою Антоній і Октавіан. Антоній мав нещасливу думку оженитися з Клеопатрою, царицею Єгипту. Октавіанові вдалося так повести пропаганду проти свого суперника, що немовби Антоній, оженившись з чужинкою, роздарував провінції римської держави синам Клеопатри. Це була чистісінька вигадка, але ця пропаганда впа на добрий ґрунт. Від Антонія, який за своє життя не програв ні одного бою, відсаханулося його власні воляки: навіть вони, ви-

хвані в недовір'ю до чужинців, повірили лід впливом пропаганди, що Антоній зрадив батьківщину.

Пропаганда була також в інших часах і між іншими народами. Приміром, татари, йдучи в Україну на початку 13-го століття, посилали наперед своїх "пропагандистів". Звідки цій пропаганді в Україні вибухали повстання людної проти своєї княжої влади (Данила Галицького). Ці "татарські люди" погоджувалися, що будуть для татар сїяти пшеницю й просо, аби не коритися князеві Данилові, якого влада для них була тяжка. Пропаганда вживав в Україні також московський уряд у 17 та 18 столітті. Ця пропаганда була ведена під ключем православної віри (причєм кожного українця, що виступав проти Москви, проголошувалося за зрадника віри православної). Від такої пропаганди впади широкі пляни гетьмана Богдана Хмельницького, що хотів розділити Польщу між Україною, Швецією та Семигородом; ця саме "православна" пропаганда підірвала ґрунт під Виговським; пропагандою боролася Москва проти гетьмана Дорошенка, який увійшов у союз із Туреччиною. А вже найбільше розвинулася московська демагогія за царя Петра I, коли гетьман Мазепа зєднався з Шведами проти Москви. Навіть цього христолобивого православного гетьмана, будівельника пишних церков і монастирів, Москва не завагалася проголосити за відступника від православної віри!

В наш час політична пропаганда в різних державах є зброєю нападу. Пригадаймо, як уміла більшовицька пропаганда в перших роках революції розкласти ворожу силу. Всюди пролазили московські пропагатори. Ця пропаганда не перебирала в засобах, аби діяти до своєї мети — до диктатури комуністичної партії.

Також інші держави пішли за СССР у пропаганді, особливо країни диктаторські. Там, де є вільне слово і вільна преса, пропаганда не може ширити неперевірені вістки, бо не одна неправда може бути доказана. В диктаторських режимах тяжко знайти правду. Тут громадяни або всьому вірять, що їм подає "міністерство пропаганди", або не вірять нічому. Теорію "тотальної" пропаганди дав Ленін, коли писав, що треба всякими способами й засобами боротися проти політичних противників, щоби викликати в народі супроти них "найгірші підозріння". Ленін мав на увазі тут російських есерів і меншевиків, яких називала більшовицька пропаганда агентами чужоземних капіталістів. Тепер тою самою мірою платить Сталін прихильникам Троцького.

Також Гітлер має свій погляд на пропаганду. Цей погляд нічим не відрізняється від більшовицького. Гітлер пише: "Мета пропаганди не в тім, щоби міркувати про ріжні права, але в тім, щоби підірвати одне право, якому чи пропаганда має служити. Вона не має також безпосередньо досліджувати правду, користуватися нею, і подавати її людству за наївною ширістю, але мусить безупинно служити тільки власній правді".

Диктатори вірять, що такою пропагандою вони досягнуть своєї мети. Український народ засудив таку "пропаганду" у відомій приказці: "Брехнею авесь світ пройдеш, та назад не вернешся".

I. D.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

М. Б., Бетлем, Па. — Про допис від Вас ми нічого не знаємо. Коли хочете, щоби допис був поміщений у нас, шліть його до нас. Ніяких дописів, післаних окружною дорогою, ми не поміщуємо. В маловажних справах треба задовольнятися, коли вони поміщені в якімсь одним часописі, а не вимагати, щоби їх передруковувати по кілька разів. Це зайва витрата часу і видатків.

I. Я., Віндзор, Канада. — Могли би помістити тільки в скороченні. Колиж Ви настоюєте, щоби помістити в цілості, — не можемо.

T. H., Джерзі Сіті, Н. Дж. — У виказі жертв на визвольну боротьбу в "Свободі" з 5 жовтня має бути, що відділ 170 У. Н. С. зложив \$10 на визвольну боротьбу.

O. Ш., Філадельфія, Па. — Вже один допис про цей зїзд пішов до друку.

B. G., Філадельфія, Па. — До збірки на Рідну Школу на похороні бл. п. Коцюка додати: B. Залуський \$1, I. Маршалек 50 ц.

Пригадка.

Возний до гостей, що оглядають музей:

— Вже в дуже давніх часах та урна служила до того, що гості давали службі до неї на чай по кілька центів.

Оголошення.

— Чи дійсно оголошення приносять якийсь висід?

— Без сумніву. Вчора подали ми до газети анонс, що шукаємо нового нічного сторожа, а вже цієї ночі вломилися до нашого, склепу.

ЯК ПОВСТАВАЛА МОСКВОФІЛЬСЬКА ПАРТІЯ У ГАЛИЧИНІ

причини еміграції галичан на Холмщину 1865—1867 р.

(4)

Українське духовенство да-
леко більше освічене від ка-
толицького. Це признають і
самі поляки. Однак зверхня
побожність і дисципліна упа-
дає. В касині під день Введе-
нія святих, спокійньоко
грали в карти".

Лебединців обіцяло ще по-
говорити про Галичину в ін-
шому листі, та того листа між
видрукованими не знаходимо.
В повномуж, що ми подали
в перекладі, знаходимо ще
записку: „Православного брат-
ства нема і не було у Льво-
ві від 1717 року православ-
на церква, священник і дуже
мале число парохіян. Церква
вмищається в домі".

З іншого листа, якого пере-
клад подаємо нижче, довіде-
мося, що підчас побуту Лебе-
динцева у Львові до нього
зголосилося багато молоді,
просили посад, стипендій і
т. п. Як Лебединців вернувся
з Галичини, мусів, кому слід,
здаті справу. І це також опи-
сує в дальших листах. У Вар-
шаві Лебединців був на балі
намісника Польського Коро-
ліства. Той розпитував бага-
то про Галичину і Лебединців
зміг багато зробити при його
помочі. Державний радник для
справ Королівства Польського,
Мілютин, згодився посилати за
посередництвом Лебединцева
до Галичини російські книжки
на кошт російського уряду,
признати галичанам стипен-
дії в університетах, допу-
скати до холмської гімназії

і до вчительської семінарії, а
навіть до цивільної служби.
„Такий звязок — каже Лебе-
динців — кінче треба навяза-
ти... Шкода, що Черкаський*
з підозрінням дивиться на га-
личан і всі словянські народи
називає злодіями та жebraка-
ми". Таке писав Лебединців до
брата свого в листі з 8. люто-
го 1866 р. З тогож листа до-
відуємося, що вже тоді приїхав
у Холм на посаду гімназійний
катехит, галицький священник
д-р Криницький. А далі чита-
ємо: „Галичани дуже мене
просили вислати їм у коміс-
святі образи з Києва. Можеб
тим занялася Лавра? Погово-
рять із намісником (лаври)
тай митрополитові напишуть,
коли треба. У Львові ікони
страшні своїм латинством (?)
і богомази (?). Директор
Ставропигії говорив мені, що
київські ікони там дуже ба-
жані і придалось би. Він
зо сльозами просив ви-
слати їх. Виленський „попе-
читель" Корнилов замовляє
також учителів фізйології
з Галичини. Чи не схотів би
також князь Ширинський?
Там їх без ліку!"

З листа Лебединцева з 22.
березня 1866 р. довідуємося,
що про його старання навяза-
ти взаємини з Галичиною ді-
нася вже і цар. Мілютин випи-
ски з листів, що торкалися Га-
личини, писав цареві для роз-
гляду. Цар прочитав їх і вла-
снолично написав на них „Весь-
ма любопытно" (дуже ціка-
во). Мілютин повідомляючи
Лебединцева про те, впевняє,
що його старання владуться.

ІСТОРИЧНІ РОМАНИ

З УКРАЇНСЬКОЇ БУВАЛЬЩИНИ.

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ: **ПОБРАТИМИ**. Це перша частина повісті
САГАЙДАЧНИЙ, котру автор намігав
написати в трьох томах. Українські критики
й історики називали цього відомого ав-
тора історичних повістей написати повість
з життя славного українського гетьмана,
що походив з той самої української мало-
земельної шляхти Самбірщини, з котрої
походив і автор. Через війну авторові по-
шастало написати лише першу частину на-
міреної тридцятикнижної повісті. **ПОБРАТИМИ**,
які частина преедвіка тим, як автор уявив
свої кар'єру Сагайдачного до приходу на
Запорозьку Січ.
Сторін 231 \$.85

ЕВРЕН ГРЕБІНКА: **ЧАЙКОВСЬКИЙ**. Хоча ця повість була написана
ще в 1843. році, вона ще є й нині у-
любленою книжкою багатьох україн-
ських читачів, бо в ній автор, добрий
знавець української старовини, малює
прекрасно життя козацької України
в середині 16. століття, Січ, запорозькі
зимовики, степовий побут, охорону
границь Гетьманщини, тощо. На тілі
козацьчини малює цікавих людей з
сильними пристрастями, котрих без-
крайня вірність у любові й ненависті
заганяє в предивні пригоди й ясні
ситуації. Це видання має переклад
й гарну вініету на обгорітті й ілюстра-
ції, виконані арт. Петром Холодним.
Сторін 143. \$.90

ІВАН ФІЛИПЧАК: **ЗА СЯН**. Історичне оповідання з кінця 10. і по-
чатку 11. віку, на тілі землі й народу
демкіського.
Сторін 147. \$.40

КЛИМ ПОЛІЩУК: **ГУЛЯЮЧИЙ „БАТЬКО"**. Це історичний ро-
ман новочасного українського письмен-
ника з останньої революції в У-
країні. Героєм повісті є ніхто інший,
як відомий отаман „Батько" Махно.
Автор малює, як це родиться, ділає й
гине ця цікава історична постать в укра-
їнській народній отаманії, яку автор
влучно називає свавільною силою. Ро-
ман у двох частях (з портретом ав-
тора).
Сторін 327. В оправі \$.95

В. ДЕЖЕЛІЧ: **СОФІЮ ВИБРАВ**. З хорватської мови переклав Михай-
ло Фірак. Повість малює життя в
славній місті Солуні, другій столиці
Східного Римського Царства в 9.
столітті, коли звідти вийшли св. Ки-
рило й Методій на навернення сло-
вян на християнство.
Сторін 231. В оправі \$ 1.00

ДАНІЛО МОРДОВЕЦЬ: **ГЕТЬМАН МАЗЕПА**. Ця повість з трагічної
епіхи великої боротьби гетьмана Ма-
зепи проти лютого царя Петра Пер-
шого написав відомий український
романіст першопро по москвині. На
українську мову переклав Володи-
мир Супранівський.
Сторін 464. В оправі \$ 1.00

„СВОБОДА"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

наказує це держати у великій
тайні і просить писати йому не
почтою, а оказіями.

З Галичини дозволили Ле-
бединцеву брати крім свяще-
ників також 2—3 учителів до
гімназії, а до вселюдних шкіл
10—15. „Нарешті — пише Ле-
бединців — Ладаманський при-
слав мені книжки. Обіцяє ще
прислати. Просить і в Буковин-
у вислати. З неї виправлю
книжки жидом (!)"

(Далі буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ „ЗАПО-
РОЖЕЦЬ".

Шумно заповіджений і ши-
роко зарекомендований больше-
вицький „Запорожець за Ду-
наєм" нарешті прибув до Нью
Йорку. Пішов я на його пре-
мієру. Виставлено „Запорож-
ця" в брудній геті Нью Йорку,
в маленькій та брудній те-
атрі.

При вході чути запах цибу-
лі. Заходжу далі. Публика смі-
ється, діти верещать, підрос-
тки з великим тріском ідуть
„пінєци". Чоловіки полідира-
ють стіни та курять. Жінки чо-
гось шведяться та голосно
гуторять. У середині театру
запах карболового квасу.

При дверях кажуть мені, що
за дві хвилини починається
фільма наново. Чекаю біля
головного входу та розглядаю
старину будівлю театру, що
немовби походить ще з ча-
сів Колумба. Нараз чую сміх,
регет і оплески. Це кінець пер-
шої вистави „Запорожця".
Входжу до середини і сідаю
собою на самім заді. Світло зни-
кає і починається вистава. Ци-
лу годину показують пропа-
гандну фільму з большевиць-
кого раю. Показують Ро-
мію як край добробуту, весе-
лості, великого щастя, кріп-
кого здоров'я, чистоти тіла й
духа. Видно, школи, ріжний
спорт, ревієри. Одним словом,
глядач має враження, що ба-
чить перед собою як не Дувіль
і Монтекарло, то вже на-
певно Вайкікі Біч. Далі пока-
зують, як вишколюють мо-
лодь у лєтництві, різьбі й ма-
лярстві. При кінці показують
ріжнородні танці, які знахо-
дяться в межах советського
раю. Між іншими показується
імя „Юкрейнієн". Усі заголов-
ки написані латинкою.

Дивлюся на ті „наподні тан-
ці" і своїм очам не їм віри,
що українці мають подібні
танці. Який танець не зачина-
ють танцювати, а все кінчать
його російським „кружляком".
Яка шкода, що нема там яко-
гось Авраменка, щоб з ласки
Сталіна вивчив підрастаючу
молодь своїх, а не чужих тан-
ців.

Заледве дочекався „Запо-
рожця". З напису довідуєся,
що Амкіно займається дистри-
буцією цієї фільми на Амери-
ку. Потім прийшли дієві осо-
би. Шурат як Карась, Левиль-
ка як Одарка, Сердюк як Ан-
дрій, Жульський як султан,
Глухоніна як Оксана, інші в
менших ролях.

Акція починається тим, як
ліском та городами три ро-
сійські козаки женуть за укра-
їнським січовиком. Чи це дій-
сно російські, чи турецькі во-
яки, ніяк не розберу. Україн-
ський козак ховається в шу-
варі над рікою. До берега при-
чаїло човен, а в ньому сидить
дід-лірник. Козак скакає в чо-
вен і дід перевозить його на
другий бік ріки. Пізніше пока-
зується, що цей козак не ніхто
інший, як самий Андрій.

Без ніяких попередніх при-
готовань бачу вже хату між
соняшниками. У білий день
Оксана співає „Місяцю ясний".
Ціла акція діється здалека. І
голос співу долітає до вуха,
теж іздаєлка. Появляється ви-
сока гора, а нею сходиться у-
ної важесті.
6) Штука не має артистич-
ності, властиво сточується, п'я-
ний Карась з пляшкою в руці.
Приходить перед хату, що теж
нагло виринула неначе зпід

УВАГА! УКРАЇНЦІ НЬО ЙОРКУ Й ОКОЛИЦІ! УВАГА!

МАСОВЕ ВІЧЕ

В СПРАВІ ОБОРОНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ НА РІДНИХ ЗЕМЛЯХ, А ЗОКРЕМА ПРАВ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКАРПАТТЯ ТА ПРОТЕСТ ПРОТИ ЗАХІАНЬ МАДЯРІВ І ПОЛЯКІВ.

УКРАЇНЦІ! СКРІПІМ ДОМАГАННЯ ЗАКАРПАТСЬКИХ БРАТІВ!

НА ДНЯХ РІШАЄТЬСЯ ДОЛЯ НАШИХ БРАТІВ НА ЗАКАРПАТТІ!

Українці протестуйте! Прийдіть масово на Віче, що відбудеться
В НЕДІЛЮ, 9-го ЖОВТНЯ (October), 1938

В ГОДИНІ 2:30 ПОПОЛУДНІ

в STUYVESANT HIGH SCHOOL HALL, 15th Street, between 1st and 2nd Ave., New York

КОМІТЕТ ОБОРОНИ ЗАКАРПАТТЯ Й ПРЯШІВЩИНИ:

о. Еміліан Невіцький, заслужений діяч Закарпаття, перший-основник Української Ради в Пряшіві 1918 р., яка прого-
лосила злуку Закарпаття з Соборною Українською Державою, почесний голова; о. Василь Беню, голова, Микола
Беню, вчитель, 1-ий заст. голови; Олександр Данканич, 2-ий заст. голови; Юрій Габода, інж. Андрій Кість,
секретарі; Тереса Палош, фінанс. секретарка; Петро Ікалович, скарбник; Іван Боришкевич, Юлія Боришкевич, Ми-
хайло Данканич, члени контрольної комісії.

233-4



ПРЕЗИДЕНТ В ОБОРОНІ ВТІКАЧІВ.

Як німецька армія ввійшла в судетські краї, звідти виїшло багато людей, що
протиставилися прилученню цих країв до Німеччини. Вони зішли великими гурмами
в Прагу. Їх удержання стало поважним питанням міждержавної політики і в цій спра-
ві американський президент апелював до британського прем'єра.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ДЖЕРЗИ СІТІ, Н. ДЖ.

На поміч Закарпаттю.

На поміч братам закарпат-
цям у їх боротьбі за визволен-
ня зложили: М. Мурашко, Р.
Слободян, Д. Галичанин, О. Ре-
вюк по \$5; О. Стеткевич, Е.
Ляхович, С. Шумейко по \$2.
Разом \$26.

БРИЛАНТОВА АФЕРА.

Велику брилантаву аферу
викрито у Варшаві. Два ніби-
то купці, Файнман і Грос, від-
крили у Варшаві ювелірський
склеп, який, як пізніше вия-
вилось, влекшував їм робити
обманства. Файнман і Грос ма-
ли своїх „клієнтів з провін-
ції", з якими виманчували у
більших ювелірських магази-
нах бриланти й інші дорого-
цінності, заслонюючись пова-
гою своєї фірми. В той спосіб
забрали вони дорожочністей
на 60,000 зл. і втекли.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА
ЕВАНГЕЛЬСЬКА ЦЕРКВА
СОШЕСТВІ СВ. ДУХА
на 7-мй вулиці, на розі 3-тій Еве-
ні в Нью Йорку
подає до відомо всім громадянам
міста Нью Йорку та околиці, що
В НЕДІЛЮ, 9-го ЖОВТНЯ
зачнуться в них
МІСІЙНІ БОГОСЛУЖЕННЯ
і будуть продовжуватися аж до
16-го жовтня 1938.
Богослуження в неділю в годині
10-їй рано і в 7-мйй вечором, а в
будні дні в годині 7:30 вечором.
Будуть спеціальні проповіді сло-
ва Божого, хор та церковна ор-
хестра.
До участі просять усіх в Го-
споді братів та сестер, а також
цирих приятелів — без ріжних
народностей та віросповідання.

Адвокат ІВАН ЯЦІВ

Член Палат Адв. Канад., і
Доктор Юрид. Наук Мінс.
Учін. Зауч. Лер. Америки.

СПРАВИ: Кримінальні, Розводні, Відшкодовання, Старокраєві

JOHN YATCHEW, 909 Guaranty Trust Bldg., Windsor, Ontario, Canada.

Tel.: 3-5300. — При американській границі, проти міста Дітроїт. 41.

НЬОАРК, Н. ДЖ.!

ЗАХОДОМ БР. СВ. ВОЗНЕСІННЯ Й СЕСТР. СВ. ПОКРОВИ

відбудеться

В НЕДІЛЮ, 9. ЖОВТНЯ (ОCTOBER 9, 1938)

зараз по Службі Божій

ПОСВЯЧЕННЯ НАМІСНИХ ОБРАЗІВ

СПАСИТЕЛЯ І БОГОМАТЕРІ

книги п. КУЩАКА, абсолютна академія штук красних.

Ці образи жертвували церкві: Братство св. Вознесіння й Сестрицтво

св. Покрови. — Ньюаркський прав. громада може гордитися шими

артистичними образами.

Сл. Божя в год. 10:30 рано. Цим запрошуємо всі товариства, які

грунуються біля укр. прав. церкви, 675 Савт 19. ул. в Ньюарку, як

і всіх громадян, щоб взяли при посвященні чинну участь.

Зараз по посвященні відбудеться Бенкет, а відтак забава з

танцями. На бенкеті будуть будуть порушені громадські справи,

головно розбудови Українського Центра на щойно закуплених ло-
тах біля церкви. Придбани гроші будуть в цілості обернені на вели-
чаву будову Укр. Нар. Дому, який має повстати на щойно заку-
плених логах, Вест 19. уллиці, корнер 18 Еве-ні, Ньюарк, Н. Дж.

За уряд Бр. св. Вознесіння: Іван Муравський, предс.; Петро

Крупницький, секр.; Мик. Легкий, касієр. — За уряд Сестр. св.

Покрови: Роз. Біловус, предс.; Мрс. Гураль, секр.; Мрс. Бабак, кас.

234.

H. KOWERDOWICH

110-112 ST. MARKS PLACE,

(East 8th St.)

NEW YORK CITY

повідомляє всіх своїх костюмерів

і знайомих, що я повернувся назад

з Галичини, де я перебував пі-
роблю на обсягаючих нові костюми, пелерини і т. д. Перераблю, ре-
парую, прасую. Маю на продаж готові нові селінові костюми від \$50 вгору.
Приймаю замовлення як з банків, так і з далеким сторін. Сторінні
кожного дня від 9. год. рано до 10. год. вечір, у неділю й свята
за попереднім ухваленням. Мої ціни низькі, а робота гарантована!
Дорогі Країни! Закні підсте до інших, то прошу вступити до мене.
Не викладайте своїх тяжко зарплатюваних грошей надарую. Най іде укра-
їнський грін в українські руки. Сховайте собі мою адресу.

234.

МОЛИТОВНИКИ

Виночок (у білій кавчуковій оправі, з образцем по сере-
дині. Малого формату. Для дітей) \$.90

Ангел Хранитель (в гарній чорній полотняній оправі) 1.35

Помилуй нас Боже (в чорній шкіряній оправі) 1.35

Ангел Хранитель (в гарній чорній полотняній оправі) 1.35

Ангел Хранитель (в білій кавчуковій оправі з образцем
по середині) 1.70

„СВОБОДА“

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЗАХОДИ ПЕТМЕНА

ЗВЕРНЕННЯ ПРОТИ ЛАНЦОХОВИХ СКЛЕПІВ ЗАТРОХУЮТЬ ФАРМА-РАМ, ПРАЦІ ТА КОНСУМЕНТАМ.

Підприємства ланцохових склепів рішуче звернулися до публіки, щоб вона допомогла їм в боротьбі проти заходів деяких політиків, що, хочучи при допомозі каральних і гнетючих законів оподаткувати ланцохові склепи і довести їх до руїни. В той спосіб звернулася до публіки вже компанія „Грейт Атлантик сінд Пасифік-Ті Компані“ — Джордж Гартфорд, президент управлі названої компанії і Джон Гартфорд, її завізуючий представник, звеличі виступили в 24 часописах в Нью Йорку і в інших окладних велич оголошеннях, в яких виразно представляють справу 1,752 ланцохових склепів, проти яких деякі політики задумують пласне шкідливе законодавство.

В заяві до публіки, що має 2,000 сль, головні управителі компанії „Атлантик і Пасифік“, говорять, що представники до Конгресу Вайт Петмен з Тексасу, на найбільшій сесії Конгресу задумує представити справу ланцохових склепів і перевести відповідний закон. Той закон, коли його переведено, твердять брати Гартфорди, цілком певно доведеться одні мільон людей до числа безробітних, зменшити на 30% відібори американських фермерів і піднести життя усіх працівників.

Ці заходи братів Гартфордів і їх компанії ламають цілковито традиції, що мовчавість загалом компанії. Вони впровадять 78 літ від часу свого існування, ніколи ні загалом безпосередньо до публіки. Та тепер заклада така пекуча потреба, що змушала її звернутися безпосередньо до публіки.

В конгресмен Петмен є здібний „лобіст“, коли хоче перепроводити якийсь закон, то має всі знайті способи на те. Тому заклада компанія була поставлена перед величкими можливостями: або далі мовчати по традиції, і при тім наражати на небезпеку себе і всі інші ланцохові склепи, а також публіку, на переведення згубного закону, або звернутися безпосередньо до публіки, представити їй справу, і разом з публікою поборювати намірний закон.

Рішуваче на останній крок, Гартфорди мали на увазі добре свої компанії, компанійні працівники, консуленти, фермери і робітники узгалі. В тім то цілі вони роздочали кампанію, яка має на цілі усвідомити загальну про ту справу і доказати, широкій публіці, що ланцохові склепи приносять велику користь для американської суспільності.

„П. Петмен, говорить в оголошенні, є здібний політик а також лоббіст і пропагандист. Ми тільки експерти в ланцохових склепах. Ми віримо, що ланцохові склепи мають право представити справу перед американським народом. Ми не хочемо несправити в політику, а також ми не думаємо закладати „лоб“ у Вашингтоні з ціллю, щоб виплатити на годісі членів конгресу.“

„А тому, що ця справа затрохує цілий американський загаль, а також тому, що ми в тім дії не є експерти, ми нанесли до того Карла Байора і його товаришів, щоб вони не виконали. Ми знаємо добре, що те, що ми будемо говорити, не буде приманливою логікою. А тому ми даємо собі з того справу, що мусять витратити велику скількість грошів, щоб представити справу як слід перед американським народом. Проте ми рішуче витратили ту суму, щоб при допомозі різних пропагандистських засобів і оголошення в різних часописах і журналах представити ту справу консументам, фермерам і робітникам; загалом, цілій суспільності.“

„Ми віримо, говорить там далі, що коли американський народ доведеться про всі ті факти, то він відповідно зазначить свою волю в конгресі. А нам якраз про те ходити, щоб народ висказав свою волю. Якби вона не була, ми, як американці, будемо тим задоволені.“

Цікаві слова висказано в тій заяві братів Гартфордів. Вони говорять, що мало їм віде про те, чи замірене законодавство але відбється на самих їх бізнесі. Це справа другоїядної ваги. Бо коли замірений закон перейшов, то вони могли звинуватити свій бізнес, відійти на спочинку і сподіватися життя на ті гроші, що зложили в продаж своїх 60-літньої праці. Отож, особисто, вони на тім не потерпіли багато,

а то й засоби ці. Та ходять ім про їх працівників, яких вони мають 85,000, а в яких багато працює у них дуже більше як десять літ. Вони свою молодість вложили у ту компанію і зрозуміло, що тепер зарди компанії не може легко допустити до того, щоб підприємство розділося, а всі їх працівники опинилися на вулиці. Також ходять ім проте, що їх компанія робила впровадження літ добу роботу для фермерів, загалом, отож, вона хотіла ту роботу далі продовжувати. Завдяючи, що їх компанія минулого року розпродала арткулі на \$881,700,000, з чистим зарітком для себе тільки на один відсоток, а загальний загальнорозділ:

„Міліони родичів обмежених приходами можуть удержувати свій теперішній життєвий рівень тільки завдяки тій опадній господарстві загальної компанії. Ті міліони родичів могли бам розбудувати наш великий бізнес, бо вони знали, що ми виконували для них добру роботу. Компанія тому має тепер моральне зобов'язання обороняти інтерес публіки.“

Замірене законодавство було б такою катастрофою для всіх міліонів фермерів, яких продуктивні іше рещта людей Америки.

Ці заходи нечесно для тих фермерів, якби одним махом знищено 30% той розподільної машини, яка доставляє їх продукти до низьких цін для загалу. Так само як нечесно було б, якби хтось хотів законом знищити 70% податкових грошеняків. Бож і податкові грошеняки і ланцохові виконують роботу суспільну і помагають фермерам збувати їхні продукти. Якби вони перестали не робити, то фермер не мавби джерела збуту і дивинсь від надродку.

Щодо справи працівників, в тій же заяві говориться, що 900,000 робітників посередно працює в ланцохових склепах.

„Що ми наміряємося робити, говорить там, коли не поборювати заходів одного чоловіка, що хоче в нас безробіття 11 мільонів людей, позбавити ще одного мільона людей праці. А також хоч поборити фермерів з 30% їхніх відіборів, і які-лі півністи загальному доріжню харчових продуктів.“

Вародж довгих років це було розумною політикою національного уряду охороняти зарплати плати людей, а також похитну силу долара. Всякі компанії, що мали на цілі півністи ціни, і в той спосіб обинизити вартість зарплати плати, все уподобалися негалазним.

А тепер вони вигадають навіть дивини, що хтось видивляє пропозицію, якої виразно цілком і знищити групу підприємств, що доставляла людям потрібних річей по низьких цінах.

ДЖАН А. ГАРТФОРД,
президент відомого підприємства
Great Atlantic & Pacific Tea
Company.

Радія.

Жінка: Ходи, Петре, в поле та поможи щось. Все скорше буде, бо що ти зробиш, то вже я не буду.

Жуж: Іди, йди, то й так скорше буде, бо що ти зробиш, то вже я не буду.

Жуж: Іди, йди, то й так скорше буде, бо що ти зробиш, то вже я не буду.

З РУХУ ПО ВІДІЛІАХ
У. Н. СОЮЗУ

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА.

Звідолення Злучених Відділів

У. Н. Союзу.

На чергових зборах Злучених Відділів У. Н. С., які відбулися 30 вересня ц. р., обговорено та вирішено отсі справи:

1) Звіт управи: Предсідник, д-р В. Галан, повідомив, що управа виконала всі ухвалені останніх зборів, а це: а) в справі підготовки Союзного Свята, б) виготовлення статуту хорих для філадельфійських відділів, в) підготовку організаційних зборів округи, та г) співпрацю з Молодечим Клубом У. Н. С. Організаційні збори, де буде обговорене внутрішнє діловодство відділів, будуть скликані окремо на неділю.

2) Свято У. Н. С. в Дні Подяки: Свято У. Н. С. відбудеться в Дні Подяки, в четвер, 24 листопаду ц. р. Концертною частиною займеться управа Злучених Відділів, а господарською частиною комітет: С. Рудакевич, предс.; Л. Чорномаз, секретар; М. Рибак, касир; пані Чоник, Онесья, І. Сорока, Стрийківський, Гарасим та Лезняк, члени. Кожний відділ має приділити до праці 3 людей. Отсім просимо всіх союзників, їх родичів і знайомих прийти на це свято, що зачнеться в год. 6. по полудні в Українській Салі.

3) Організаційні справи: Зо зв'язу „Молодечих“ відділів виходить, що справа приєднання нових членів іде гарно вперед. На першому жасі доістоїть бр. св. Юрія, 239 від. У. Н. С., потім тов. ім. Д. Вітовського, тов. Любов, тов. ім. І. Франка.

У дискусії гром. Чорномаз підніс справу нових грамот для „Молодечих“ відділів та побажання зміни діловодства в головній канцелярії відносно суспендованих членів. Д-р Галан пояснив, що грамота дитячого відділу класи III. це найкраща грамота для дітей та найдешевша з усіх американських асекурацій. Подібна грамота в одній з найбільших компаній дає такі привілеї: за \$1.10 місячно обезпечує дитину на \$175, по 16 роках. За цю суму грамота У. Н. С. дає \$220 готівки по 16 роках, та повище посмертне. Біда в тому, що агенти різних компаній говорять про 10-центові, чи 25-центові поліси на тиждень, а це робить на цісць вкладку чотири рази більшу від вкладки до У. Н. Союзу, що обчислена місячно.

Тут треба великої праці та пропаганди, щоб наші люди

запам'ятали, що У. Н. С. дає \$220 готівки по 16 роках, та повище посмертне. Біда в тому, що агенти різних компаній говорять про 10-центові, чи 25-центові поліси на тиждень, а це робить на цісць вкладку чотири рази більшу від вкладки до У. Н. Союзу, що обчислена місячно.

Тут треба великої праці та пропаганди, щоб наші люди

запам'ятали, що У. Н. С. дає \$220 готівки по 16 роках, та повище посмертне. Біда в тому, що агенти різних компаній говорять про 10-центові, чи 25-центові поліси на тиждень, а це робить на цісць вкладку чотири рази більшу від вкладки до У. Н. Союзу, що обчислена місячно.

Тут треба великої праці та пропаганди, щоб наші люди

запам'ятали, що У. Н. С. дає \$220 готівки по 16 роках, та повище посмертне. Біда в тому, що агенти різних компаній говорять про 10-центові, чи 25-центові поліси на тиждень, а це робить на цісць вкладку чотири рази більшу від вкладки до У. Н. Союзу, що обчислена місячно.

Тут треба великої праці та пропаганди, щоб наші люди

запам'ятали, що У. Н. С. дає \$220 готівки по 16 роках, та повище посмертне. Біда в тому, що агенти різних компаній говорять про 10-центові, чи 25-центові поліси на тиждень, а це робить на цісць вкладку чотири рази більшу від вкладки до У. Н. Союзу, що обчислена місячно.

Тут треба великої праці та пропаганди, щоб наші люди

запам'ятали, що У. Н. С. дає \$220 готівки по 16 роках, та повище посмертне. Біда в тому, що агенти різних компаній говорять про 10-центові, чи 25-центові поліси на тиждень, а це робить на цісць вкладку чотири рази більшу від вкладки до У. Н. Союзу, що обчислена місячно.

Тут треба великої праці та пропаганди, щоб наші люди

ТЕПЕР СЕЗОН НА ФУТРА
ТЕПЕР ПОРА
ДАТИ СОБІ
ЗВЕРНІТИ НОВЕ

ПЕРЕРОБИТИ
СТАРЕ
ФУТРО
ЗА НАЙНОВІШОЮ МОДОЮ
Виходить до нас і виберіть собі
ПР. ФАСОН ДО ВПЛОДОВИ
ЮЛІАН КУЗІВ І СИН
315 СЕМА ЕВЕНЮ
(коло 28. вулиці вест)
НЬО ЙОРК.
Телефон: CHickering 4-3575

запам'ятали як слід з фактом, що У. Н. С. має всі потрібні наші іміграції грамоти за ціну, яка рівняється американським, або й менша від їхніх. І Сорока ствердив, що найбільшою перешкодою в приєднанні нових членів є безробіття, а також факт, що реформа Союзу прийшла трохи опізнено і майже вся наша молодь пішла до чужих організацій. Тепер ця молодь значе вибирати правильні грамоти, і ми повинні її тепер втягнути до своєї організації.

В подібному дусі говорили гром. Лезняк, Гвізд, Головаля, Рибак, Рудакевич та Пеленський. Гром. Свистун вважає пожаданим, щоб д-р Галан подав усі відомості про грамоти У. Н. С. через радіо. Загалом всі присутні делегати ствердили, що філадельфійська громада ставиться до справ У. Н. С. добре. Предсідник вів за усіх делегатів до дальшої щирої праці.

4) Акція в обороні Рідних Земель: По закінченні зборів делегати обговорили потребу негайної акції у справі подій на землях України. Щоб справу повести як слід, рішено:

а) Сликати наради філадельфійських організацій на день 9. жовтня, в год. 3. зполудня, до дому громадян, 847 Норт Френклін ст. б) Визвати уряд Обеднання сликати надзвичайні наради представників українських організацій та громади і накреслити план праці в обороні прав українського народу.

5) Листопадове Свято: Гром. Свистун запросив усіх делегатів на Листопадове Свято, яке відбудеться в неділю, 6. листопаду, та просив їх принести прапори всіх відділів. З огляду на 20-літню річницю повстання української держави на західних землях, наша громада підготовляється до величавого свята.

Управа Злучених Відділів У. Н. С. у Філадельфії,

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ

PRESS REPORTS ON UKRAINE
AND UKRAINIANS

UKRAINIANS IN POLAND.
Chicago, Sept. 23.—Poland has presented a demand to Czechoslovakia for the liberation of some 100,000 Poles whom the Versailles treaty awarded to the Czechs against their will.

In my opinion Poland would be justified in her demand if she would do likewise to her own minorities who consist of some 15 million people. Take the Ukrainians, one of her largest minorities, consisting of some 7 million people.

In recent months the Polish government has made a purge against Ukrainian churches, demolishing most of them, a la Russia style, and all those priests who demand justice to pray in their own way were arrested. This example of Polish justice has been enacted upon the Ukrainians since the world war. Right now the prisons of Poland are filled with Ukrainian prisoners, mostly children ranging from 10 to 25 years of age, just because they demanded liberation from the Polish heaven. Poles believe in rights for themselves and misery for those who demand the same right from them.

MATTHEW RYZA.
(Chicago Tribune, Sept. 27, 1938.)

БОЛІНІТ

рани на ногах, опухлі ноги, набряклі м'язи, болячі ноги, флебіт (запалення жил), напухлі або болячі коліна, чи істочки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 1 до 6 вечір, в понеділок і четверні від 1 до 8:30 вечір. Нема урядових годин у неділю.

Говоримо українською мовою.

Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

S. MOSTOWICH
277 E. 10th ST. NEW YORK

Tel.: ALgonquin 4-7761
ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛАД КАС.
К с е й з а, коф
и н а з, славян
м а ш и н а, м і т
г р а й м а е р с, е д и н
м а ш и н а, т а б л